

תוספת מס' 1

לעתון הרשמי, גליון מיוחד מס' 923 מיום 5 בספטמבר, 1939.

פקודת המסחר עם האויב.

מס' 36 לש' 1939.

פקודה המטילה עונשין על המסחר עם האויב, המתקינה הוראות בנידון נכסיהם של אויבים ונתינים של ארצות אויב ולצרכים הקשורים בענינים אלה.

הנציב העליון לפלשתינה (א"י) מחוקק בזה בעצתה של המועצה הפלשתינאית (א"י) לאמור:—

השם הקצר והתחלה
התוקף.

1.—(1) פקודה זו תקרא פקודת המסחר עם האויב, 1939.

(2) פקודה זו רואין אותה כאילו קבלה תוקף ביום שלושה בספטמבר, אלף תשע מאות ושלושים ותשע.

בתנאי כי, בתוקף סעיף-קטן זה, לא יהא אדם צפוי לכל עונש על כל דבר שנעשה על ידו לפני קבל פקודה זו תוקף, ואשר אילו נעשה באנגליה לא היה נחשב אסור לפי החוק הרגיל.

פירוש.

2.—(1) בפקודה זו יהיו למונחים הבאים הפירושים שלצדם:—

„נתין אויב“ פירושו —

(א) אדם שאינו נתין בריטי או אזרח פלשתינאי (א"י) או אדם הנתון לחסות בריטית והוא בעל נתינות של מדינה הנמצאת במצב מלחמה עם הוד מלכותו, או

(ב) חבר אנשים שהורכב או נרשם בכל מדינה כזאת או בהתאם לחוקיה, וכן

„ארץ האויב“ פירושה כל שטח הנתון לריבונותה של מעצמה הנמצאת במצב מלחמה עם הוד מלכותו או שטח התפוס על ידי אותה מעצמה, והיא אינה שטח התפוס ע"י הוד מלכותו או ע"י מעצמה שהיא בת-בריתו של הוד מלכותו.

(2) לצרכי כל פעולות משפטיות שינקטו בהן עפ"י פקודה זו או המתעוררות מתוך פקודה זו, הרי תעודה מאת מזכיר הממלכה המציינת כי איזה שטח נתון או היה נתון לריבונותה של איזו מעצמה או תפוס על ידה, או ביחס לזמן שבו נעשה אותו שטח נתון לאותה ריבונות או לאותה תפיסה, או חדל להיות כד, תשמש עדות סופית על העובדות המצויינות באותה תעודה.

(3) כשיבואו לדון אם איזה אדם היה אויב או נתין אויב, לצרכי פקודה זו, אין לקחת בחשבון כל מצב-ענינים שהיה קיים לפני התחלת התוקף של פקודה זו.

(4) לצרכי פקודה זו, יתשב אדם כמנהלו של גוף מאוגד אם הוא תופס באותו גוף משרה של מנהל, ויהא כינויו מה שיהיה; ולצרכי הוראות פקודה זו הדנות בעברות הנעשות ע"י גוף-מאוגד, רואין אדם כמנהלו של גוף מאוגד אם הוא אדם שמנהלי אותו גוף פועלים לפי הוראותיו:

בתנאי כי אדם שמנהלי גוף מאוגד פועלים לפי עצתו המקצועית לא יהא נחשב מחמת זה בלבד כאדם שאותם המנהלים פועלים לפי הוראותיו.

המסחר עם האויב וענינים הקשורים בכך.

עונשים על המסחר עם האויב.

3—(1) כל הסוחר עם האויב בגדר מובנה של פקודה זו יאשם בעברת על מסחר עם האויב, ויהא צפוי, בצאתו חייב בדין —

(א) אם נידון עפ"י כתב האשמה עפ"י הוראות פקודת הפרוצידורה הפלילית (שיפיטה עפ"י כתב האשמה) — למאסר לא יותר משבע שנים או לקנס או למאסר ולקנס כאחד, או

(ב) אם נידון עפ"י הוראות פקודת שיפוט בתי משפט השלום, 1935, — למאסר לא יותר משתי שנים או לקנס לא יותר ממאתים פונט, או למאסר ולקנס כאחד;

ובכל מקרה כזה רשאי בית המשפט לצוות כי כל סחורות או כספים שלגבם נעשתה העברה יחרמו.

(2) לצרכי פקודה זו, רואין אדם כאילו סחר עם האויב —

(א) אם היו לו כל קשרים מסחריים, כספיים או קשרים אחרים עם האויב או לטובתו וביחוד, אך בלי לפגוע בכללותה של ההוראה הקודמת, אם —

(i) סיפק כל סחורות לאויב או לטובתו, או מקבל כל סחורות מאויב או שסחר בכל סחורות, או הוביל כל סחורות, שנשלחו לאויב או נתקבלו ממנו או שנועדו לארץ האויב או נתקבלו ממנה, או

(ii) שלם או העביר כל כסף, שטרות עוברים לסוחר או בטחון על כסף לאויב או לטובתו או למקום הנמצא בארץ האויב, או

(iii) מלא כל התחייבות כלפי האויב או הוציא לפועל כל התחייבות מטעם האויב, בין אם התחייב באותה התחייבות לפני מתן התוקף של פקודה זו או לאחריה; או

(ב) אם עשה כל דבר שיש להתחסס אליו עפ"י ההוראות דלקמן של פקודה זו כאל מסחר עם האויב:

בתנאי שאין לראות אדם כאילו סחר עם האויב מחמת זה בלבד —

(1) שעשה כל דבר לפי הרשאה שניתנה בכלל או במיוחד מאת הנציב העליון או ע"י כל אדם המורשה לכך על ידו;

(11) שקבל מאת האויב תשלום של סכום כסף שאותו אויב היה חייב לו בעד טרנסאקציה שלפיה נתמלאו כל ההתחייבויות מצדו של האדם שקבל את התשלום עוד לפני התחלת המלחמה אשר בגללה נעשה לאויב האדם שממנו נתקבל התשלום.

(3) כל מקום בסעיף זה שזכר בו האויב יובן כאילו כלול במונח זה אדם הפועל בשם האויב.

(4) תביעה פלילית על עברה על מסחר עם האויב לא תוגש אלא ע"י היועץ המשפטי או בהסכמתו:

בתנאי כי סעיף-קטן זה לא ימנע בעד מאסרו של כל אדם בקשר עם עברה כזאת, או מתן פקודת מאסר או הוצאתה לפועל של פקודה זו בקשר עם אותו אדם, או להחזקתו במאסר או לשחרורו בערבות של כל אדם שעבר עברה כזו, ואפילו לא נתקבלה ההסכמה הדרושה להגשת התביעה הפלילית על אותה עברה.

הגדרת המונח
"אויב".

4—(1) בהתחשב עם הוראות סעיף זה, יכלול המונח "אויב", לצורך פקודה

זו —

(א) כל מדינה או שליטה של מדינה הנמצאים במצב מלחמה עם הוד מלכותו,

(ב) כל אדם הגר בארץ האויב;

(ג) כל חבר אנשים (בין מאוגד ובין בלתי מאוגד), המנהל עסקים בכל מקום, אם אותו חבר-אנשים נתון לפיקוחו של אדם אשר ע"י סעיף זה הינו אויב, וכל זמן שחבר אנשים זה נתון לפיקוחו כנ"ל;

(ד) כל חבר אנשים שנתאגד או נרשם במדינה הנמצאת במצב מלחמה עם הוד מלכותו או בהתאם לחוקיה;

אולם אין המונח הזה כולל כל אדם מחמת זה בלבד שהוא נתין אויב.

(2) רשאי הנציב העליון, לאחר השגת אשור לכך מאת מזכיר הממלכה, להורות בצו כי כל אדם שיפורט בצו וכל זמן שיפורט כן, יחשב כאויב לצורך הפקודה.

הבקורת על עסקים
והפיקוח עליהם.

5—(1) רשאי הנציב העליון, אם הוא מוצא כי יש לעשות כן כדי להבטיח את המלוי אחר סעיף 3 מפקודה זו, להרשות בצו כתוב לאדם שיפורט בצו (שיקרא לקמן בסעיף זה בשם "מבקר") לבקר כל ספרים או מסמכים השייכים לאדם ששמו נזכר בצו או הנתונים לפיקוחו, ולדרוש מאותו אדם ומכל אדם אחר למסור לו כל ידיעות הנמצאות ברשותו ביחס לכל עסק המתנהל ע"י האדם הנ"ל, ככל שידרוש המבקר, ולצורך הנ"ל רשאי המבקר להכנס לכל בנין המשמש לצרכי אותו עסק.

(2) אם נראה לו לנציב העליון על יסוד דו"ח שהוגש ע"י מבקר בקשר עם איזה עסק כי לצורך המלוי אחר סעיף 3 מפקודה זו יש להעמיד את העסק תחת פיקוח, רשאי יהא למנות אדם (שיקרא לקמן בסעיף זה בשם "מפקח") שיפקח על העסק וסמכויות תנתנה לו ככל אשר יקבע הנציב העליון.

(3) כל מי שאינו ממציא, בלא סבה מספקת, איזה מסמך או ידיעות למבקר או למפקח שהיא נדרש להמציאם על ידם כחוק, יהא צפוי לקנס שלא יעלה על חמשים פונט או למאסר של לא יותר ממשש חודשים או לקנס ולמאסר כאחד.

(4) כל אדם שמתוך כוונה להתחמק מהוראות סעיף זה, הוא משמיד או משחית או מטשטש כל ספר או מיסמך אחר שמבקר או מפקח רשאי לבקרם או יהא רשאי לבקרם עפ"י סעיף זה, הרי

(א) אם נידון עפ"י כתב האשמה עפ"י הוראות פקודת הפרוצידורה הפלילית (שפיטה עפ"י כתב האשמה), יהא צפוי בצאתו חייב בדין למאסר של לא יותר מחמש שנים או לקנס או למאסר ולקנס כאחד;

(ב) ואם נידון עפ"י הוראות פקודת שיפוט בתי משפט השלום, 1935, יהא צפוי בצאתו חייב בדין למאסר לא יותר משתי שנים או לקנס לא יותר ממאתים פונט או לקנס ולמאסר כאחד.

6—(1) כל העברה של נושא תביעה שנעשתה ע"י האויב או בשמו לא יהא לה תוקף באופן המקנה לאיזה אדם כל זכויות או תרופות משפטיות בקשר עם נושא התביעה, אלא בהסכמתו של הנציב העליון; ושום העברה של תעודה העוברת לסוחר שנעשתה ע"י האויב או בשמו, ושום העברה של תעודה כנ"ל שלאחר מכן לא יהא לה תוקף באופן המקנה כל זכויות או תרופות על התעודה כנגד כל צד, אלא בהסכמתו של הנציב העליון.

העברת תעודות
העוברות לסוחר
ונושאי תביעות
ע"י אויבים.

(2) הסעיף הקטן הקודם יחול בקשר עם העברה של כל תלוש או בטחון אחר שהוא בניהעברה ע"י מסירה, ואינם תעודה העוברת לסוחר, כדרך שהוא חל על כל העברה של נושא תביעה.

(3) אם מתכוון כל אדם למלא איזו התחייבות שהוא פטור מלמלאה עפ"י סעיף זה ע"י תשלום או בדרך אחרת, כשהוא יודע את המסיבות שבתוקפן הוא פטור כן, רואין אותו אדם כאילו סחר ע"י כך עם האויב:

בתנאי שבכל משפט על עברה על מסחר עם האויב שיוגש בתוקף סעיף קטן זה, יהא הנתבע מלמד זכות על עצמו אם יוכיח כי בשעה שנתכוון למלא את ההתחייבות האמורה היתה לו סבה מספקת להאמין כי אפשר היה להטיל עליו אותה התחייבות עפ"י צו מאת בית משפט מוסמך, שאינו בית משפט בעל סמכות שיפוט בפלשתינה (א"י) או בית משפט של מדינה הנמצאת במצב מלחמה עם הוד מלכותו, וכי היו מטילים עליו התחייבות זו עפ"י צו כזה.

(4) מקום שהוגשה תביעה על כל אדם בקשר עם תעודות העוברות לסוחר או נושא תביעה, ויש לאותו אדם סיבה מספקת להאמין כי אילו סילק את סכום התביעה היה עובר על ידי כך עברה על המסחר עם האויב, רשאי יהא אותו אדם לשלם לבית המשפט המחוזי כל סכום אשר אלמלא הוראות סעיף קטן (1) מסעיף זה היה חייב בתשלומו בקשר עם התביעה, ומיר לאחר כך ינהגו באותו

סכום, בהתחשב עם תקנות בית המשפט, בהתאם לכל צו מאת בית המשפט, והתשלום הנ"ל ישמש בידי אותו אדם קבלה מספקת לכל צורך שהוא.

(5) שום דבר האמור בסעיף זה לא יחול על נירות-ערך שחל עליהן הסעיף דלקמן.

העברת נירות-ערך
והקצאתו.

7.—(1) אם —

(א) כל נירות-ערך שסעיף זה חל עליהם הועברו ע"י האויב או בשמו, או

(ב) כל נירות-ערך כאלה, שהם נירות-ערך שהוצאו ע"י חברה בגדר מוכנה של פקודת החברות, הוקצו או הועברו לנתין אויב או לטובתו בלא אישור מאת הנציב העליון;

הרי לא יהא למקבלי-ההעברה או למקבלי-ההקצאה בתוקף אותה ההעברה או הקצאה כל זכויות או סמכויות בקשר עם נירות-הערך, אלא בהסכמתו של הנציב העליון; ושום גוף מאוגד שהיציא או מנהל אותם נירות-ערך לא יכיר באותה העברה או יפעל על פיה בדרך אחרת, אלא עפ"י רשות מאת הנציב העליון.

(2) תעודות-מניות, תעודות-הון, או שטרי-עריבה, שהם תעידות או שטרות הנפרעים למוכ"ז, לא יוצאו בקשר עם נירות-ערך שסעיף זה חל עליהם, דהיינו נירות-ערך הרשומים או כתובים על שמו של אויב או בשמו של אדם הפועל בשמו או לטובתו.

(3) כל העובר על הוראות סעיף זה יהא צפוי למאסר לא יותר משהה חודשים או לקנס של לא יותר ממאה פונט או למאסר ולקנס כאחד.

(4) סעיף זה חל על נירות הערך דלקמן, דהיינו, תשלומים שנתיים, תעודות-הון, תעודות-מניות, שטרי-ערוכה, אגרות-חוב או הון של אגרות-חוב הרשומים או כתובים בכל פנקס, פנקס-סניף או בכל ספר אחר המתנהלים בפלשתינה (א"י).

קניית מטבעות
האויב.

8.—(1) קניית מטבעות האויב תחשב כמסחר עם האויב.

(2) הבטוי „מטבעות האויב" שבסעיף זה פירושו כל אותם שטרות, הכסף או המטבעות העוברים לסוחר כמחזור מטבעות ושטרות בכל שטח הנתון לריבונותה של מעצמה הנמצאת במצב מלחמה עם הוד מלכותו, והוא אינו שטח התפוס ע"י הוד מלכותו או ע"י מעצמה שהיא בת-ברית עם הוד מלכותו, וכל שאר שטרות ומטבעות שהנציב העליון יכריזם בצו, באותה שעה, כמטבעות האויב.

נכסי האויב ונכסיהם של נתיני-האויב.

נכיות חובותיו של
האויב ושטירת
רכוש האויב.

9.—(1) כדי למנוע תשלום כסף לאויב וכדי לשמור על נכסי האויב עד לסידורים שיעשו עם חתימת חוזה השלום, רשאי הנציב העליון למנות אפוטרופסים על נכסי האויב בפלשתינה (א"י), והוא רשאי בצו —

(א) לדרוש לשלם לאפוטרופוס הקבוע אותם כספים אשר, אלמלא קיומו של מצב מלחמה, היו צריכים לשלם לאדם שהוא אויב או לזכותו, ואשר אלמלא הוראות סעיף 6 או 7 מפקודה זו, היו נפרעים לכל אדם אחר;

(ב) להקנות לאפוטרופוס הקבוע כל רכוש של האויב שיפורט בצו או לדאוג להנחלתו של אותו רכוש האויב לידי אותו אפוטרופוס ולהסדיר הנחלה זו כפי שיקבע בצו;

(ג) להקנות לאפוטרופוס הקבוע את הזכות להעביר כל רכוש אחר של האויב שהוא רכוש שלא היה מסור לידי האפוטרופוס ושלא נדרש להמסר לידו בצו, ככל שיפורט בצו;

(ד) ליתן להאפוטרופוס ולכל אדם אחר אותן זכויות ולהטיל עליהם סמכויות, תפקידים וחובות ככל אשר יקבע בצו, בנידון —

(I) רכוש שהקנהו או שדרוש להקנותו לידי האפוטרופוס עפ"י צו,

(II) רכוש שהזכות להעבירו הוקנתה או דרוש להקנותה כך,

(III) כל רכוש אחר של האויב שלא הוקנה ואשר לא דרוש להקנותו כך, או

(IV) כסף ששולם לאפוטרופוס או שעפ"י הצו דרוש לשלמו לאפוטרופוס.

(ה) לדרוש לשלם לאפוטרופוס אותם מסים שיקבעו בקשר עם כל הענינים שיפורטו בצו, ולהסדיר את גבייתם של אותם מסים והנהלת חשבונותיהם;

(ו) לדרוש מכל אדם להגיש לאפוטרופוס כל אותם דוחות, חשבונות וידיעות אחרות וכן כל מסמכים ככל שהאפוטרופוס יראה צורך לדרוש לשם מלוי תפקידיו עפ"י הצו;

וכל צו כזה יכול לכלול הוראות לוי והוראות משלימות ככל אשר יראה הנציב העליון לבחון לצרכי הצו.

(2) אם פנה אפוטרופוס בדרישה או נתן הוראה לכל אדם בקשר אם איזה ספים או רכוש, ולאותה דרישה או הוראה צורפה תעודה מאת האפוטרופוס האומרת כי הכסף או הרכוש הם כסף או רכוש שצו עפ"י סעיף זה חל עליהם, תשמש התעודה עדות על העובדות הכתובות בה, ואם מלא אותו אדם אחרי הדרישה או ההוראה, לא יהא צפוי לכל משפט ולא יאחזו נגדו בכל צעדים משפטיים אחרים מחמת זה בלבד שמלא אחריהן כאמור.

(3) מקום שבהתאם לצו שניתן עפ"י סעיף זה, —

(א) משלמים כל סכומי כסף לאפוטרופוס.

(ב) מקנים כל רכוש לאפוטרופוס או מקנים לו את הזכות להעביר כל רכוש,

(ג) ניתנה הוראה לכל אדם בקשר עם כל רכוש שהאפוטרופוס מוצא אותו כרכוש שחל עליו צו זה.

הרי שום תשלום, הקנאה או הוראה ושום פעולות שנקטו בהן כתוצאה מכך, לא יהיו נפסלים או נפגעים מחמת זה בלבד —

(1) שאיזה אדם שהיה מעונין בכסף או ברכוש או שיכול היה להיות מעונין בהם ואשר היה אויב או נתיק־אויב, מת או חדל להיות אויב או נתיק־אויב בזמן הבא בחשבון, או

(11) שאיזה אדם שהיה מעונין כאמור ואשר האפוטרופוס האמין כי הוא אויב או נתיק־אויב, לא היה אויב או נתיק־אויב בזמן הבא בחשבון.

(4) כל צו עפ"י סעיף זה יהא ברתוקף למרות כל דבר האמיר בכל פקודה שקבלה תוקף לפני פקודה זו.

(5) אם שלם כל אדם חוב או עסק בכל רכוש שאיזה צו עפ"י סעיף זה חל עליהם שלא בהתאם להוראות אותו צו, הרי צפוי אותו אדם למאסר של לא יותר משה חדשים או לקנס לא יותר ממאה פונט או למאסר ולקנס כאחד, והתשלום או העסק יהיו בטלים.

(6) אם לא מסר כל אדם, בלא סבה מספקת, כל מיסמך או ידיעות בהתאם לדרישות צו עפ"י סעיף זה, שהוא נדרש להגישם עפ"י הצו, הרי יהא אותו אדם צפוי לקנס שלא יעלה על עשרה פונטים בעד כל יום שבו הוא ממשיך באי המסירה.

(7) כל המסים שיתקבלו ע"י כל אפוטרופוס בתוקף צו עפ"י סעיף זה ישולמו לבית־האוצר של ממשלת פלשתינה (א"י).

(8) בסעיף זה יהיו למונחים הבאים הפרושים שלצידם:—

(א) „רכוש האויב“ פירושו כל רכוש השייך באותה שעה לאויב או לנתיק־אויב או המוחזק או מתנהל בשמו של האויב או נתיק־אויב.

(ב) „נכסים“ פירושה מטלטלין או מקרקעין, וכוללים כל רכוש או טובת הנאה בנכסי מטלטלין או מקרקעין, כל תעודה העוברת לסוחר, חוב או דבר אחר במשפט וכל זכות או טובת הנאה אחרת, בין שמחזיקים בהם ובין שלא מחזיקים בהם; וכן

(ג) „קבוע“ פירושו קבוע בצו שניתן עפ"י סעיף זה.

הוראות כלליות והוראות משלימות.

ידיעות כוזבות
ושיטת מכשולים.

10—(1) אם, לצורך השגת רשות או הסכם עפ"י פקודה זו, או בשעת מתן ידיעות לצרכי פקודה זו או לצרכי כל צו שניתן על פיה, מצהיר כל אדם בכוזבה או מתוך קלות־דעת הצהרה שהיא כוזבת בפרט חשוב, הרי צפוי יהא אותו אדם למאסר לא יותר משה חדשים או לקנס שלא יעלה על מאה פונט או למאסר ולקנס כאחד.

(2) כל המפריע בזדון לכל אדם הממלא אחר אחת הסמכויות המסורות לו עפ"י פקודה זו יהא צפוי לקנס שלא יעלה על חמשים פונט.

11. מקום שהיכח כי כל עברה על פקודה זו שנעשתה ע"י גוף מאוגד, נעשתה בהסכמתו או בעזרתו של כל מנהל, מנהל-עסקים, מזכיר או פקיד אחר של אותו גוף מאוגד או שאפשר ליחס מעשה עברה זה לאיזו רשלנות מצדו, הרי גם הוא וגם אותו גוף מאוגד, יחשבו כאשמים באותה עברה, ויהיו צפויים למשפט ולעונש בהתאם לכך.

עברות ע"י איגודים.

12. כל דבר שעפ"י פקודה זו דרוש או מותר להעשות ע"י הנציב העליון, לנציב העליון או בפני הנציב העליון, יכול להעשות ע"י כל אדם, לכל אדם או בפני כל אדם שהורשה לכך ע"י הנציב העליון.

סמירת סמכויותיו של הנציב העליון.

13. פקודה זו לא תפגע בשמוש בכל זכות או סמכות של הנציב העליון.

שמירה על זכויותיו של הנציב העליון.

הרולד מקמיכאל
נציב עליון.

5 בספטמבר, 1989.